

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

UPUTSTVO

**za primjenu standardizovanog i
pojednostavljenog standardizovanog pristupa
mjeranju kamatnog rizika u bankarskoj knjizi**

Sarajevo, oktobar/listopad 2023. godine

Sadržaj

I	Uvodne odredbe	3
	Predmet Uputstva	3
II	Standardizovani pristup	3
	Osnovne pretpostavke standardizovanog pristupa	3
	II.1 Ekonomska vrijednost kapitala	4
	Raspoređivanje novčanih tokova u vremenske razrede za potrebe utvrđivanja ekonomske vrijednosti kapitala	4
	Bihevioralne opcije	5
	Depoziti bez ugovorenog roka dospijeća	5
	Kreditni sa fiksnom kamatnom stopom i mogućnošću prijevremene otplate	6
	Oročeni depoziti sa mogućnošću prijevremene isplate	7
	Automatske opcije	8
	Šest scenarija kamatnih šokova	8
	Parametrizacija standardnih scenarija kamatnih šokova	9
	Donja granica kamatne stope nakon šoka	10
	Utvrđivanje neto diskontovane pozicije po scenarijima	10
	Utvrđivanje ukupne promjene ekonomske vrijednosti kapitala banke	11
	II.2 Neto kamatnih prihod	11
	Raspoređivanje novčanih tokova u vremenske razrede za potrebe utvrđivanja utjecaja kamatnog rizika na neto kamatnih prihod	11
	Automatske opcije	13
	Utvrđivanje utjecaja novčanih tokova od kamata na neto kamatni prihod	13
	Utvrđivanje utjecaja bezrizične komponente kamatne stope na neto kamatni prihod	13
	Utvrđivanje utjecaja komercijalne marže na neto kamatni prihod	14
	Dodatak na neto kamatni prihod po osnovu rizika osnove	15
	Utvrđivanje ukupne promjene neto kamatnog prihoda banke	15
	Utjecaj promjene tržišne vrijednosti instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti izvan horizonta posmatranja neto kamatnog prihoda	16
III	Pojednostavljeni standardizovani pristup	16
	III. 1 Ekonomska vrijednost kapitala	16
	Ekonomska vrijednost kapitala i promjena ekonomske vrijednosti kapitala	16
	III. 2 Neto kamatni prihod	19
	Neto kamatni prihod i promjena neto kamatnog prihoda	19
IV	Prelazne i završne odredbe	19
	Stupanje na snagu	19

Na osnovu čl. 5 stav (1) tačka h) i 23. stav (1) tačka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 75/17), člana 16. stav (1) tačka k) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 03/18) i na osnovu člana 16. stav (5) Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi („Službene novine Federacije BiH“, broj) direktor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine dana ____ .2023. godine donosi

**UPUTSTVO
ZA PRIMJENU STANDARDIZOVANOG I POJEDNOSTAVLJENOG
STANDARDIZOVANOG PRISTUPA MJERENJU KAMATNOG RIZIKA
U BANKARSKOJ KNJIZI**

I Uvodne odredbe

Član 1.

Predmet uputstva

- (1) Ovim uputstvom detaljnije se propisuje standardizovani i pojednostavljeni standardizovani pristup mjerenju kamatnog rizika u bankarskoj knjizi u skladu sa članom 8. st. (2) i (3) Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi (u daljnjem tekstu: Odluka).
- (2) Odredbe ovog uputstva primjenjuju se na banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) izdala dozvolu za rad.

II Standardizovani pristup

Član 2.

Osnovne pretpostavke standardizovanog pristupa

- (1) Pri procjeni kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (u daljnjem tekstu: IRRBB) u skladu sa standardizovanim pristupom, banka je dužna da obuhvati minimalno:
 - a) finansijske derivate povezane sa kamatnom stopom iz Priloga II Odluke o izračunavanju kapitala banke,
 - b) kamatno osjetljivu imovinu, osim one koja predstavlja odbitnu stavku od redovnog osnovnog kapitala,
 - c) kamatno osjetljive obaveze, osim onih koje predstavljaju redovni osnovni kapital i ostale trajne instrumente bez datuma dospijeca,
 - d) kamatno osjetljive vanbilansne instrumente i
 - e) poslove iz knjige trgovanja iz člana 39. Odluke o izračunavanju kapitala banaka, ukoliko kamatni rizik za predmetne pozicije nije obuhvaćen u okviru drugog rizika.
- (2) Utjecaj na neto kamatni prihod se računa za vremenski horizont od jedne godine.
- (3) Banka je dužna primjenjivati šest scenarija kamatnih šokova u skladu sa članom 14. stav (4) Odluke, kako bi obuhvatila paralelne i neparalelne rizike odstupanja u odnosu na mjeru ekonomske vrijednosti kapitala, a koji su detaljnije propisani članom 9. ovog uputstva.
- (4) Banka je dužna primjenjivati dva scenarija kamatnih šokova u skladu sa članom 14. stav (4) tač. a) i b) Odluke, kako bi obuhvatila paralelne rizike odstupanja u odnosu na mjeru neto kamatnog prihoda banke.
- (5) Prilikom utvrđivanja mjere ekonomske vrijednosti kapitala vrši se diskontovanje budućih novčanih tokova uz bilans stanja sa pretpostavkom isteka, dok se u slučaju utvrđivanja mjere neto kamatnog prihoda vrši projekcija kamatnih prihoda i rashoda uz pretpostavku statičkog bilansa stanja.

II.1 Ekonomska vrijednost kapitala

Član 3.

Raspoređivanje novčanih tokova u vremenske razrede za potrebe utvrđivanja ekonomske vrijednosti kapitala

- (1) Očekivani novčani tokovi raspoređuju se u 19 vremenskih razreda koji su prikazani u Tabeli 1.

Tabela 1. - Vremenski razredi

Redni broj	Vremenski razredi (mj.=mjesec; g.=godina)	Srednja tačka vremenskog razreda (t_k) (u godinama)	Dužina trajanja vremenskog razreda (u godinama)
1.	Prekonoćno (O/N)	0,0028	0
2.	$> O/N \leq 1$ mj.	0,0417	1/12
3.	> 1 mj. ≤ 3 mj.	0,1667	2/12
4.	> 3 mj. ≤ 6 mj.	0,375	3/12
5.	> 6 mj. ≤ 9 mj.	0,625	3/12
6.	> 9 mj. ≤ 12 mj.	0,875	3/12
7.	> 12 mj. ≤ 18 mj.	1,25	6/12
8.	> 18 mj. ≤ 2 g.	1,75	6/12
9.	> 2 g. ≤ 3 g.	2,5	1
10.	> 3 g. ≤ 4 g.	3,5	1
11.	> 4 g. ≤ 5 g.	4,5	1
12.	> 5 g. ≤ 6 g.	5,5	1
13.	> 6 g. ≤ 7 g.	6,5	1
14.	> 7 g. ≤ 8 g.	7,5	1
15.	> 8 g. ≤ 9 g.	8,5	1
16.	> 9 g. ≤ 10 g.	9,5	1
17.	> 10 g. ≤ 15 g.	12,5	5
18.	> 15 g. ≤ 20 g.	17,5	5
19.	> 20 g.	25	10

- (2) Raspored novčanih tokova u vremenske razrede utvrđuje se prema broju dana preostalom do dospelja instrumenta ili do sljedeće promjene kamatne stope računajući od izvještajnog datuma.
- (3) Pri raspoređivanju novčanih tokova u vremenske razrede banka primjenjuje bilans stanja sa pretpostavkom isteka što podrazumijeva da se postojeći instrumenti iz bankarske knjige amortizuju (ističu) i ne zamjenjuju se novim instrumentima.
- (4) Kod instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom novčani tokovi raspoređuju se u vremenske razrede prema preostalom roku do dospelja računajući od izvještajnog datuma.
- (5) Kod instrumenata sa ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom:
- novčani tokovi od referentne kamatne stope, te preostalog dijela glavnice instrumenta raspoređuju se u vremenski razred do sljedeće promjene kamatne stope računajući od izvještajnog datuma,
 - novčani tokovi od marže raspoređuju se u vremenski razred prema preostalom roku do krajnjeg dospelja instrumenta računajući od izvještajnog datuma.
- (6) Banka izračunava ekonomsku vrijednost kapitala za svaku značajnu valutu posebno.

- (7) Finansijski derivati, koji su vezani za IRRBB, izuzev opcija, trebaju biti raščlanjeni na dvije komponente, komponentu plaćanja (*engl. paying leg*) i komponentu naplate (*engl. receiving leg*), pri čemu se komponenta plaćanja tretira kao odliv novčanih tokova, a komponenta naplate kao priliv novčanih tokova. Međuvalutni kamatni swap koji uključuje razmjenu glavnice ili kamate u različitim valutama treba biti prikazan po svakoj komponenti i po svakoj valuti. Novčani tokovi od finansijskih derivata korištenih za zaštitu se uključuju odvojeno od prihoda i rashoda pozicija koje se štite.
- (8) Banka je dužna po vremenskim razredima prikazati novčane tokove od nekvalitetnih izloženosti dosljedno tokom vremena i umanjeno za iznos očekivanih kreditnih gubitaka, a koji trebaju odražavati očekivane novčane tokove po iznosu i ročnosti, ukoliko je stopa nekvalitetnih kredita banke jednaka ili veća od 3% ukupnih kreditnih izloženosti.

Član 4.

Bihevioralne opcije

- (1) Depoziti bez ugovorenog roka dospijea u skladu sa članom 5. ovog uputstva, krediti sa fiksnom kamatnom stopom sa mogućnošću prijevremene otplate u skladu sa članom 6. ovog uputstva, oročeni depoziti sa fiksnom kamatnom stopom sa mogućnošću prijevremene isplate u skladu sa članom 7. ovog uputstva, te vanbilansne izloženosti sa fiksnom kamatnom stopom prema stanovništvu treba tretirati kao pozicije sa bihevioralnim opcijama.
- (2) U vezi sa vanbilansnim izloženostima sa fiksnom kamatnom stopom prema stanovništvu iz stava (1) ovog člana, ukoliko iste prelaze 2% od ukupne kamatno osjetljive imovine iz člana (2) ovog uputstva, banka treba da procijeni koji je to iznos koji će biti povučen po pojedinačnim scenarijima (osnovnom i scenarijima kamatnih šokova), a na osnovu historijskog posmatranja. Iznosi koji su procijenjeni da će biti povučeni trebaju se rasporediti u vremenske razrede Tabele 1. ovog uputstva shodno očekivanom trenutku povlačenja.
- (3) Za razliku od vanbilansnih izloženosti iz stava (2) ovog člana, vanbilansne izloženosti sa fiksnom kamatnom stopom prema velikim klijentima tretiraju se kao automatske opcije u skladu sa članom 8. ovog uputstva.

Član 5.

Depoziti bez ugovorenog roka dospijea

- (1) Banka je dužna klasifikovati depozite bez ugovorenog roka dospijea u zavisnosti od druge ugovorne strane na:
- a) depozite bez ugovorenog roka dospijea stanovništva koji se dalje dijele na:
 - 1) transakcione depozite stanovništva i
 - 2) netransakcione depozite stanovništva.
 - b) depozite bez ugovorenog roka dospijea velikih klijenata, koji se dalje dijele na:
 - 1) depozite finansijskih klijenata i
 - 2) depozite velikih klijenata, izuzev finansijskih klijenata.
- (2) Depozite iz stava (1) ovog člana, izuzev depozita finansijskih klijenata, banka je dužna podijeliti na stabilni i dio koji nije stabilan, koristeći historijske podatke o promjenama depozita koje su uzrokovane promjenama bezrizičnih kamatnih stopa za period od najmanje 10 prethodnih godina.
- (3) Stabilne depozite iz stava (2) ovog člana banka je dužna dalje podijeliti na osnovni i promjenljivi depozit.
- (4) Da bi se utvrdio iznos promjenljivih stabilnih depozita, banka treba pomnožiti ukupan iznos stabilnih depozita sa prolaznom stopom koja se procjenjuje uzimajući u obzir stavke sa sličnim karakteristikama, te:

- a) trenutni nivo kamatnih stopa, kao i razlike između stopa koje nudi banka i stopa na tržištu, stopa koje se nude od strane drugih učesnika na tržištu i druge relevantne podatke vezane za klijente banke,
 - b) malo vjerovatna sljedeća promjena kamatne stope osnovnih stabilnih depozita, čak i pod uslovima značajnih promjena kamatnih stopa na tržištu.
- (5) U scenarijima u kojima se predviđa rast kratkoročnih kamatnih stopa u skladu sa članom 14. stav (4) tač. a), c) i e) Odluke, osnovni stabilni depoziti se množe sa koeficijentom 0,8.
- (6) U scenarijima u kojima se predviđa pad kratkoročnih kamatnih stopa u skladu sa članom 14. stav (4) tač. b), d) i f) Odluke, osnovni stabilni depoziti se množe sa koeficijentom 1,2.
- (7) Prilikom utvrđivanja učešća osnovnih stabilnih depozita banka će primijeniti sljedeća ograničenja:
- a) maksimalno 90% od ukupnih transakcionih depozita stanovništva može se smatrati osnovnim stabilnim depozitima stanovništva,
 - b) maksimalno 70% od ukupnih netransakcionih depozita stanovništva može se smatrati osnovnim stabilnim depozitima stanovništva,
 - c) maksimalno 50% od ukupnih depozita velikih klijenata izuzev finansijskih klijenata može se smatrati osnovnim stabilnim depozitima velikih klijenata izuzev finansijskih klijenata.
- (8) Osnovni stabilni depoziti trebaju biti raspoređeni konzistentno kroz vremenske razrede, zasnovano na internim podacima o ponašanju takvih depozita, uz primjenu dodatnog ograničenja izračunatog na osnovu ponderisanog prosjeka, te zasebno po valutama:
- a) 5 godina za transakcione depozite bez ugovorenog roka dospijeca stanovništva,
 - b) 4,5 godina za netranskacione depozite bez ugovorenog roka dospijeca stanovništva,
 - c) 4 godine za depozite bez ugovorenog roka dospijeca velikih klijenata, izuzev finansijskih klijenata.
- (9) Depoziti finansijskih klijenata bez ugovorenog roka dospijeca nisu podložni bihevioralnom modeliranju i raspoređuju se u vremenski razred „Prekonočno“.
- (10) Nestabilni i promjenljivi depoziti se raspoređuju u vremenski razred „Prekonočno“.
- (11) Banka sve depozite bez ugovorenog roka dospijeca tretirata kao promjenljive komponente depozita, ukoliko ukupan iznos depozita bez ugovorenog roka dospijeca čini manje od 2% ukupnih kamatno osjetljivih obaveza banke.

Član 6.

Kreditni sa fiksnom kamatnom stopom i mogućnošću prijevremene otplate

- (1) Krediti sa fiksnom kamatnom stopom odobreni stanovništvu, gdje klijent ima pravo prijevremene otplate kredita u potpunosti ili djelimično, smatrat će se kreditom sa mogućnošću prijevremene otplate.
- (2) Banka je dužna, za potrebe osnovnog scenarija, utvrditi i kroz vrijeme dosljedno primjenjivati uslovnu stopu prijevremene otplate po značajnoj valuti. Data stopa treba da odražava godišnje očekivane prijevremene otplate za svaku pojedinačnu grupu homogenih proizvoda, te da bude određena na osnovu historijskog posmatranja prijevremenih otplata kredita koje je konzistentno kroz vrijeme i očekivanih kamatnih stopa na tržištu.
- (3) Banka je dužna prilagoditi uslovne stope prijevremene otplate u skladu sa stresnim scenarijima, na način da iste množi sa predefinisanim koeficijentima koji odražavaju očekivanja o prijevremenoj otplati u periodima rasta ili pada kamatnih stopa. U scenarijima u kojima se predviđa rast kamatnih stopa u skladu sa članom 14. stav (4) tač. a), d) i e) Odluke, uslovna stopa prijevremene otplate množit će se sa koeficijentom 0,8, dok će se u scenarijima u kojima se predviđa pad kamatnih stopa u skladu sa članom 14. stav (4) tač. b), c) i f) Odluke, uslovne stope prijevremene otplate množiti sa koeficijentom 1,2.

- (4) Za svaki vremenski razred, očekivani iznos prijevremene otplate po vremenskom razredu računa se kao proizvod:
- a) iznosa kredita određene homogene grupe proizvoda sa fiksnom kamatnom stopom denominovanog u određenoj valuti pri čemu se iznos kredita za određeni vremenski razred umanjuje za iznose prijevremene otplate svih vremenskih razreda koji prethode konkretnom vremenskom razredu i
 - b) pripadajuće vremenski ponderisane uslovne stope prijevremene otplate, koja je dobijena kada se uslovna stopa prijevremene otplate iz stava (2) ovog člana pomnoži dužinom trajanja pripadajućeg vremenskog razreda iz Tabele 1. ovog uputstva (npr. utvrđena uslovna stopa prijevremene otplate na godišnjem nivou iznosi 3%. Pripadajuća vremenski ponderisana uslovna stopa prijevremene otplate za vremenski razred „prekonoćno-1 mjesec“, dobije se množenjem $1/12$ i 3%. Za vremenski razred od 1-3 mjeseca data stopa dobija se kao proizvod $2/12$ i 3% i tako dalje), te prilagodi u skladu sa stavom (3) ovog člana.
- (5) Stopa iz stava (2) ovog člana treba biti 0% ukoliko je ukupan iznos kredita iz stava (1) ovog člana manji od 5% ukupne kamatno osjetljive imovine banke.
- (6) Svi ostali novčani tokovi po predmetnim kreditima za koje se ne očekuje mogućnost prijevremene otplate banka je dužna rasporediti u vremenske razrede Tabele 1. ovog uputstva prema preostalom ugovorenom roku do dospelja.
- (7) Kredite sa fiksnom kamatnom stopom odobrene velikim klijentima, gdje isti imaju mogućnost prijevremene otplate dijela ili cjelokupnog kredita, banka je dužna rasporediti na način da od ukupnog iznosa kredita oduzme očekivani iznos prijevremene otplate, te da tako dobijeni iznos rasporedi u vremenske razrede prema preostalom roku do dospelja, a očekivani iznos prijevremene otplate tretira kao ugrađenu automatsku opciju, te vrednuje je u skladu sa članom 8. ovog uputstva.

Član 7.

Oročeni depoziti sa mogućnošću prijevremene isplate

- (1) Oročeni depoziti stanovništva sa fiksnom kamatnom stopom gdje klijent ima mogućnost/opciju povlačenja depozita prije ugovorenog roka smatra se oročenim depozitom sa mogućnošću prijevremene isplate.
- (2) Ukoliko klijent nema pravnu mogućnost povlačenja depozita iz stava (1) ovog člana ili povlačenje za posljedicu ima novčanu kaznu za klijenta u smislu nadoknade kamate banci za period između datuma povlačenja i datuma ugovaranja depozita ili stvarnog ekonomskog troška povlačenja depozita za banku, isti se neće smatrati depozitom sa mogućnošću prijevremene isplate, odnosno raspoređivat će se u vremenske razrede na osnovu člana 3. stav (4) ovog uputstva.
- (3) Oročeni depoziti velikih klijenata sa fiksnom kamatnom stopom raspoređivat će se u vremenske razrede na osnovu člana 3. stav (4) ovog uputstva. Ukoliko veliki klijent ima mogućnost povlačenja depozita prije ugovorenog roka dospelja, a pri tome ne postoji novčana kazna za klijenta, u smislu nadoknade kamate banci za period između datuma povlačenja i datuma ugovaranja depozita ili stvarnog ekonomskog troška povlačenja za banku, isto će se tretirati kao ugrađena automatska opcija u skladu sa članom 8. ovog uputstva.
- (4) Banka treba da za potrebe osnovnog scenarija izvrši procjenu stope prijevremeno isplaćenih depozita na osnovu historijskog ponašanja pojedinačnih grupa homogenih proizvoda za svaku značajnu valutu pojedinačno. Navedena stopa treba da odražava kumulativna očekivanja prijevremenih isplata tokom ugovorenog trajanja oročenih depozita, a koji će biti raspoređeni u vremenski razred „Prekonoćno“.

- (5) Stopa iz stava (4) ovog člana treba biti 0% ukoliko je ukupan iznos oročenih depozita iz stava (1) ovog člana manji od 5% kamatno osjetljivih obaveza banke.
- (6) Banka je dužna prilagoditi stopu iz stava (4) ovog člana u skladu sa stresnim scenarijima, na način da istu množi sa predefinisanim koeficijentima koji odražavaju očekivanja o promjeni stopa prijevremene isplate u periodima rasta ili pada kratkoročnih kamatnih stopa. U scenarijima u kojima se predviđa rast kratkoročnih kamatnih stopa u skladu sa članom 14. stav (4) tač. a), c) i e) Odluke, stopa prijevremeno razoročenih depozita množit će se sa 1,2, dok će se u scenarijima u kojima se predviđa pad kamatnih stopa u skladu sa članom 14. stav (4) tač. b), d) i f) Odluke, data stopa množiti sa 0,8.
- (7) Očekivani iznos prijevremeno isplaćenih depozita računa se kao proizvod:
 - a) oročenih depozita iz stava (1) ovog člana pojedinačne grupe homogenih proizvoda, denominovanih u određenoj valuti i
 - b) pripadajuće stope iz stava (4) ovog člana, prilagođene na način opisan u stavu (6) ovog člana.
- (8) Očekivani iznos prijevremeno isplaćenih depozita raspoređuje se u vremenski razred „Prekonoćno“. Svi ostali novčani tokovi po predmetnim depozitima za koje se ne očekuje mogućnost prijevremenog povlačenja banka je dužna rasporediti u vremenske razrede Tabele 1. ovog uputstva prema preostalom ugovorenom roku do dospijeca.

Član 8.

Automatske opcije

- (1) U slučaju opcija ugrađenih u instrumente (npr. krediti velikim klijentima sa mogućnošću prijevremene otplate iz člana 6. stav (7) ovog uputstva, oročeni depoziti velikih klijenata sa mogućnošću prijevremene isplate iz člana 7. stav (3) ovog uputstva, krediti sa ograničenjem visine kamatne stope (*engl. caps, floors*), banka je dužna odvojiti iznos ugrađene automatske opcije od iznosa osnovnog instrumenta u koji je automatska opcija ugrađena. Novčani tokovi od instrumenata umanjani za novčane tokove koji se odnose na automatske opcije raspoređuju se u vremenske razrede, ne uzimajući u obzir ugrađene automatske opcije, dok se automatske opcije vrednuju posebno.
- (2) Banka je dužna po svakom pojedinačnom scenariju i valuti vrednovati automatske opcije, a u skladu sa internom metodologijom, te tako izračunate vrijednosti pomnožiti sa koeficijentom 1,1, te oduzeti od vrijednosti opcija u osnovnom scenariju, kako bi dobila promjenu vrijednosti opcija po pojedinačnim scenarijima i valutama.
- (3) Od zbira promjena vrijednosti svih prodatih automatskih opcija po pojedinačnoj valuti i pojedinačnom scenariju oduzme se zbir promjena vrijednosti svih kupljenih automatskih opcija u toj valuti i tom scenariju, te diskontuje primjenjivom bezrizičnom krivom prinosa.
- (4) Promjene vrijednosti automatskih opcija dodaju se promjenama ekonomske vrijednosti kapitala.

Član 9.

Šest scenarija kamatnih šokova

- (1) U Tabeli 2. prikazane su vrijednosti šokova izračunate za paralelne, kratke i duge kamatne šokove za odabrane valute:

Tabela 2. - Vrijednosti šokova za odabrane valute

Redni broj	Valuta		$\bar{R}_{vrsta\ šoka,c}$ Vrijednosti šokova po pojedinoj vrsti šoka u pojedinoj valuti (bazni bodovi)		
	Oznaka	Naziv valute	Paralelni	Kratki	Dugi
1.	ARS	argentinski pezo	400	500	300
2.	AUD	australski dolar	300	450	200
3.	BAM	konvertibilna marka	250	350	150
4.	BGN	bugarski lev	250	350	150
5.	BRL	brazilski real	400	500	300
6.	CAD	kanadski kolar	200	300	150
7.	CHF	švicarski franak	100	150	100
8.	CNY	juan renminbi	250	300	150
9.	CZK	češka kruna	200	250	100
10.	DKK	danska kruna	200	250	150
11.	EUR	euro	200	250	100
12.	GBP	funta sterlinga	250	300	150
13.	HKD	hongkonški dolar	200	250	100
14.	HUF	forinta	300	450	200
15.	IDR	Rupija	400	500	350
16.	INR	indijska rupija	400	500	300
17.	JPY	jen	100	100	100
18.	KRW	Von	300	400	200
19.	MXN	meksički pezo	400	500	300
20.	PLN	zloti	250	350	150
21.	RON	rumunjski leu	350	500	250
22.	RUB	ruski rubalj	400	500	300
23.	SAR	saudijski rijal	200	300	150
24.	SEK	švedska kruna	200	300	150
25.	SGD	singapurski dolar	150	200	100
26.	TRY	turska lira	400	500	300
27.	USD	američki dolar	200	300	150
28.	ZAR	rand	400	500	300
29.		ostale valute	400	500	350

- (2) Vrijednosti iz Tabele 2. ovog člana primjenjuju se za potrebe kreiranja scenarija kamatnih šokova. Banka je dužna u tu svrhu primjenjivati metodologiju iz člana 10. ovog uputstva.

Član 10.

Parametrizacija standardnih scenarija kamatnih šokova

- (1) Za svaku valutu c , na bezrizičnu kamatnu stopu dodaje se određeni paralelni, kratki i dugi šok, odnosno primjenjuju se sljedeće parametrizacije šest standardnih scenarija kamatnih šokova:

- a) Paralelni šok kamatnih stopa na valutu c : konstantni paralelni šok rasta ili pada po svim vremenskim razredima:

$$\Delta R_{paralel,c}(t_k) = \pm \bar{R}_{paralel,c}$$

pri čemu je:

$\Delta R_{paralel,c}$ = promjena kamatne stope po paralelnom šoku za valutu c ;

t_k = srednja tačka (u vremenu) k -tog vremenskog razreda;

$\pm \bar{R}_{paralel,c}$ = kamatna stopa uvećana ili umanjena za konstantni iznos baznih bodova (bb) po paralelnom šoku za valutu c .

- b) Šok kratkoročnih kamatnih stopa za valutu c : šok rasta ili pada koji je najveći u srednjoj tački najkraćeg roka dospijea. Taj šok se dobiva kroz faktor skaliranja:

$$\Delta R_{kratki,c}(t_k) = \pm \bar{R}_{kratki,c} \cdot e^{\frac{-t_k}{4}}$$

pri čemu je:

t_k = srednja tačka (u vremenu) k -tog razreda,

- c) Šok dugoročnih kamatnih stopa za valutu c : ovaj se šok primjenjuje samo na rotacijske šokove:

$$\Delta R_{dugi,c}(t_k) = \pm \bar{R}_{dugi,c} \cdot (1 - e^{\frac{-t_k}{4}})$$

- d) Rotacijski šokovi za valutu c , odnosno šokovi nagiba i izravnjanja (engl. steepener i flattener): uključuju rotacije u krivoj prinosa kamatnih stopa, pri čemu se dugoročne i kratkoročne stope mijenjaju, a pomak kamatnih stopa u svakoj središnjoj tački roka dospijea dobiva se primjenom sljedećih formula:

$$\Delta R_{nakošenja,c}(t_k) = -0,65 \cdot |\Delta R_{kratki,c}(t_k)| + 0,9 \cdot |\Delta R_{dugi,c}(t_k)|$$

$$\Delta R_{izravnjanja,c}(t_k) = +0,8 \cdot |\Delta R_{kratki,c}(t_k)| - 0,6 \cdot |\Delta R_{dugi,c}(t_k)|$$

- (2) Nakon izračunavanja pojedinačnih šokova iz prethodnog stava, isti se primjenjuju na bezrizičnu krivu prinosa da bi se dobila kamatna stopa $R_{i,c}$ kojom će se diskontovati novčani tokovi po pripadajućim vremenskim razredima, u skladu sa članom 12. ovog uputstva.

Član 11.

Donja granica kamatne stope nakon šoka

- (1) Za svaku pojedinačnu valutu primjenjuje se donja granica kamatne stope nakon šoka, zavisno od perioda do dospijea, počevši od -150 baznih bodova za trenutna dospijea do 12 mjeseci. Donja granica se povećava za tri bazna boda godišnje i na kraju treba dostići 0% za dospijea od 50 godina i više.
- (2) Ako su bezrizične kamatne stope niže od donje granice kamatne stope iz stava (1) ovog člana, banka je dužna primijeniti nižu stopu.

Član 12.

Utvrđivanje neto diskontovane pozicije po scenarijima

- (1) Banka ukupnu neto kamatno osjetljivu poziciju, za svaku značajnu valutu pojedinačno, utvrđuje na sljedeći način:
 - a) novčani tokovi imovine imaju pozitivan predznak, a novčani tokovi obaveza imaju negativan predznak;
 - b) svi pozitivni i svi negativni novčani tokovi unutar vremenskih razreda se netiraju, formirajući neto dugu ili kratku poziciju po vremenskom razredu.
- (2) Neto duga ili neto kratka pozicija po pojedinačnim vremenskim razredima se diskontuje na sadašnju vrijednost koristeći diskontni faktor $DF_{i,c}(tk)$ koji se računa na osnovu pripadajuće bezrizične kamatne stope $R_{i,c}(tk)$ u srednjoj tački vremenskog razreda za pripadajući scenario i valutu c , pomnožene sa srednjom tačkom vremenskog razreda tk , odnosno:

$$DF_{i,c}(tk) = \exp(-R_{i,c}(tk) \cdot tk)$$

- (3) Sve diskontovane neto pozicije po pojedinačnim vremenskim razredima se sumiraju po osnovnom scenariju i scenarijima šokova da bi se utvrdila ekonomska vrijednost kapitala za osnovni scenario i scenarije šokova po značajnim valutama.

Član 13.

Utvrđivanje ukupne promjene ekonomske vrijednosti kapitala banke

- (1) Promjena ekonomske vrijednosti kapitala računa se tako što se od ekonomske vrijednosti kapitala u osnovnom scenariju oduzme ekonomska vrijednost kapitala u stresnom scenariju, te uveća za promjenu vrijednosti automatskih opcija izračunatu u skladu sa članom 8. ovog uputstva.
- (2) Pri izračunu promjene ekonomske vrijednosti kapitala za svaki scenario kamatnih šokova, banka će zbrojiti sve negativne i pozitivne promjene za svaku značajnu valutu, pri čemu će pozitivne promjene pomnožiti sa faktorom 50% u slučaju da se radi o valutama različitim od BAM ili EUR.
- (3) Promjena ekonomske vrijednosti kapitala, u smislu zahtjeva iz člana 16. stav (2) tačka a) i stav (3) Odluke, računa se kao omjer apsolutne vrijednosti promjene iz stava (1) ovog člana sa najvećim negativnim utjecajem na ekonomsku vrijednost kapitala (po šest scenarija kamatnih šokova) i osnovnog kapitala banke.

II.2 Neto kamatnih prihod

Član 14.

Raspoređivanje novčanih tokova u vremenske razrede za potrebe utvrđivanja utjecaja kamatnog rizika na neto kamatnih prihod

- (1) Za potrebe projiciranja neto kamatnog prihoda novčani tokovi od kamatno osjetljivih instrumenata se raspoređuju u matricu, gdje se u kolonama matrice očekivani novčani tokovi raspoređuju u vremenske razrede u skladu sa Tabelom 3. ovog uputstva, a u redovima matrice u skladu sa Tabelom 4. ovog uputstva.

Tabela 3. Vremenski razredi za raspoređivanje očekivanih novčanih tokova u kolone matrice

Redni broj	Vremenski razredi (mj.=mjesec; g.=godina)	Srednja tačka vremenskog razreda (u godinama) t_k	Preostalo vrijeme posmatranja neto kamatnog prihoda
1.	Prekonoćno (O/N)	0,0028	0,9972
2.	$> O/N \leq 1$ mj.	0,0417	0,9583
3.	> 1 mj. ≤ 3 mj.	0,1667	0,8333
4.	> 3 mj. ≤ 6 mj.	0,375	0,625
5.	> 6 mj. ≤ 9 mj.	0,625	0,375
6.	> 9 mj. ≤ 12 mj.	0,875	0,125

Tabela 4. Vremenski razredi za raspoređivanje očekivanih novčanih tokova u redove matrice

Redni broj	Vremenski razredi (mj.=mjesec; g.=godina)	Srednja tačka vremenskog razreda (u godinama) REF_j
1.	$> O/N \leq 12$ mj.	1
2.	> 12 mj. $\leq 1,5$ g.	1,25
3.	$> 1,5$ g. ≤ 2 g.	1,75

4.	$> 2 \text{ g.} \leq 3 \text{ g.}$	2,5
5.	$> 3 \text{ g.} \leq 4 \text{ g.}$	3,5
6.	$> 4 \text{ g.} \leq 5 \text{ g.}$	4,5
7.	$> 5 \text{ g.} \leq 6 \text{ g.}$	5,5
8.	$> 6 \text{ g.} \leq 7 \text{ g.}$	6,5
9.	$> 7 \text{ g.} \leq 8 \text{ g.}$	7,5
10.	$> 8 \text{ g.} \leq 9 \text{ g.}$	8,5
11.	$> 9 \text{ g.} \leq 10 \text{ g.}$	9,5
12.	$> 10 \text{ g.} \leq 15 \text{ g.}$	12,5
13.	$> 15 \text{ g.} \leq 20 \text{ g.}$	17,5
14.	$> 20 \text{ g.}$	25

- (2) Očekivani novčani tokovi za potrebe utvrđivanja utjecaja kamatnog rizika na neto kamatni prihod trebaju uključivati glavnici i kamatu.
- (3) Raspored očekivanih novčanih tokova u vremenske razrede po kolonama za instrumente sa fiksnom kamatnom stopom vrši se prema broju dana preostalom do dospeljeća finansijskog instrumenta, dok se raspored novčanih tokova u vremenske razrede po redovima vrši u zavisnosti od ugovorenog roka dospeljeća instrumenta, pri tome uzimajući u obzir bihevioralne opcije, izuzev depozita bez ugovorenog roka dospeljeća.
- (4) Raspored očekivanih novčanih tokova u vremenske razrede po kolonama i po redovima za instrumente sa promjenljivom kamatnom stopom vrši se prema broju dana preostalom do sljedeće promjene kamatne stope računajući od izvještajnog datuma.
- (5) Sve novčane tokove vezane za instrumente sa promjenljivom kamatnom stopom i depozite bez ugovorenog roka dospeljeća banka će prikazati u prvom vremenskom razredu Tabele 4. ovog člana, odnosno do godinu dana.
- (6) Raspoređivanje fiksne komponente finansijskih derivata vrši se kao i u slučaju instrumenata iz stava (3) ovog člana, a raspoređivanje promjenljive komponente finansijskih derivata kao u slučaju instrumenata iz stava (4) i (5) ovog člana.
- (7) Za potrebe utvrđivanja utjecaja kamatnog rizika na neto kamatni prihod banke potrebno je, pored utjecaja automatskih opcija u skladu sa članom 15. ovog uputstva, uzeti u obzir tri komponente koje uključuju:
 - a) neto kamatni prihod do sljedeće promjene kamatne stope instrumenata (tokovi neto kamatnog prihoda koji su fiksni i čiji se iznos neće promijeniti uslijed promjene kamatnih stopa), a što je detaljnije definisano članom 16. ovog uputstva. Obračunatu nedospjelu kamatu na dan izračuna, odnosno izvještavanja je potrebno oduzeti od navedenog iznosa.
 - b) neto kamatni prihod po osnovu projekcije kretanja bezrizične krive prinosa od promjene kamatne stope instrumenata do kraja horizonta posmatranja, u skladu sa pretpostavkom statičkog bilansa, a što je detaljnije definisano članom 17. ovog uputstva.
 - c) projekciju neto kamatnog prihoda po osnovu komercijalne marže od trenutka kada je moguće ugovoriti novu komercijalnu maržu (najčešće po dospeljeću instrumenta) do kraja horizonta posmatranja neto kamatnog prihoda, u skladu sa pretpostavkom statičkog bilansa, a što je detaljnije definisano članom 18. ovog uputstva, pri čemu projicirane marže treba da budu zasnovane na maržama nedavno kupljenih/prodatih proizvoda sličnih karakteristika, a ne historijskim/originalnim maržama.

Član 15.

Automatske opcije

U izračunu utjecaja kamatnog rizika na neto kamatni prihod, banka će dodatno prilagoditi izračune koji se odnose na automatske opcije ugrađene u kamatno osjetljive instrumente iz člana 8. ovog uputstva, i to:

- a) u obzir se uzimaju samo opcije koje se mogu izvršiti u periodu posmatranja neto kamatnog prihoda, odnosno godinu dana,
- b) vrijednosti prodatih i kupljenih opcija trebaju biti izračunate na osnovu očekivanih novčanih tokova iz člana 8. ovog uputstva u osnovnom scenariju i scenarijima šoka kamatnih stopa,
- c) za sve instrumente stanovništva i velikih klijenata gdje se opcija automatski aktivira, pretpostavlja se da će dati instrumenti biti zamijenjeni instrumentom uporedivih karakteristika do kraja perioda posmatranja neto kamatnog prihoda, odnosno godinu dana.

Član 16.

Utvrđivanje utjecaja novčanih tokova od kamata na neto kamatni prihod

- (1) Banka je dužna utvrditi utjecaj očekivanih novčanih tokova od kamata na neto kamatni prihod do perioda dospijeca ili sljedeće promjene kamatne stope instrumenata (uključujući i taj datum) u skladu sa Tabelom 3. ovog uputstva, pod uslovom da je iznos tih novčanih tokova poznat i fiksiran i bez mogućnosti promjene s obzirom na kretanja kamatnih stopa, te da se ti novčani tokovi očekuju u okviru horizonta posmatranja neto kamatnog prihoda, odnosno perioda od jedne godine.
- (2) Za instrumente sa promjenljivom kamatnom stopom, očekivani novčani tokovi od kamata nakon datuma promjene kamatne stope će, za potrebe stava (1) ovog člana, obuhvatiti samo dio novčanih tokova koji se odnosi na komercijalnu maržu.
- (3) S obzirom da je riječ o očekivanim novčanim tokovima, bez mogućnosti promjene s obzirom na kretanja kamatnih stopa, njihov iznos će biti isti i u osnovnom i u scenarijima šoka kamatnih stopa, izuzev u slučaju primjene bihevioralnih opcija definisanih čl. 5-7. ovog uputstva.

Član 17.

Utvrđivanje utjecaja bezrizične komponente kamatne stope na neto kamatni prihod

- (1) Banka je dužna, po značajnoj valuti i po scenariju, izračunati utjecaj bezrizične komponente kamatne stope na neto kamatni prihod za sve zanovljene stavke, u skladu sa stavom (2) ovog člana i utvrditi preostali period posmatranja neto kamatnog prihoda.
- (2) Bezrizična komponenta kamatne stope iz stava (1) ovog člana predstavljaju projiciranu buduću (*engl. forward*) kamatnu stopu za koju se očekuje da će biti primijenjena na instrumente koji se završavaju u srednjoj tački vremenskog razreda iz Tabele 3. ovog uputstva i sa originalnim dospeljem u srednjoj tački vremenskog razreda iz Tabele 4.
- (3) Banka će utvrditi projiciranu buduću kamatnu stopu iz prethodnog stava koristeći formulu:

$$FWD_{i,c} = - \frac{\ln[DF_{i,c}(t_k + REF_j)/DF_{i,c}(t_k)]}{REF_j}$$

pri čemu je:

t_k = srednja tačka k -tog vremenskog razreda;

REF_j = srednja tačka j -tog vremenskog razreda;

$FWD_{i,c}$ = bezrizična komponenta kamatne stope po pripadajućem scenariju i i po značajnoj valuti c ;

$DF_{i,c}(t_k)$ = diskontni faktor za pojedinačni scenario i i pojedinačnu valutu c na srednjoj tački vremenskog razreda t_k , kako je definisano u članu 12. stav (2) ovog uputstva.

- (4) Bezrizičnu komponentu kamatne stope za svaku kombinaciju srednje tačke k -tog i srednje tačke j -tog vremenskog razreda banka će utvrditi množeći projiciranu buduću kamatnu stopu iz prethodnog stava sa preostalim vremenom posmatranja neto kamatnog prihoda iz Tabele 3. ovog uputstva.
- (5) Konačan utjecaj projicirane bezrizične komponente kamatne stope na neto kamatni prihod, banka će utvrditi množenjem novčanih tokova koji su raspoređeni na način utvrđen članom 14. ovog uputstva sa primjenjivom bezrizičnom kamatnom stopom iz stava (4) ovog člana.

Član 18.

Utvrđivanje utjecaja komercijalne marže na neto kamatni prihod

- (1) Banka je dužna izračunati utjecaj projiciranih komercijalnih marži na neto kamatni prihod za sve zanovljene instrumente raspoređujući novčane tokove na razrede promjene komercijalne marže, te procijeniti primjenjivu stopu komercijalnih marži i utvrditi preostalo vrijeme posmatranja do kraja vremenskog horizonta neto kamatnog prihoda.
- (2) Raspoređivanje novčanih tokova vrši se na način utvrđen članom 14. ovog uputstva, sa izuzećem koje se odnosi na glavnice instrumenata sa promjenljivom kamatnom stopom, koja se, za potrebe ovog člana, prikazuje u vremenskom razredu prema preostalom dospijeću.
- (3) Da bi se utvrdio utjecaj projiciranih komercijalnih marži na neto kamatni prihod za sve zanovljene instrumente, banka je dužna pozicije rasporediti po sljedećim vrstama proizvoda i valutama:
 - a) finansijska imovina:
 - 1) dužnički vrijednosni papiri,
 - 2) krediti i ostala potraživanja – veliki klijenti isključujući finansijske klijente,
 - 3) krediti i ostala potraživanja – stanovništvo (hipotekarni krediti),
 - 4) krediti i ostala potraživanja – stanovništvo (krediti izuzev hipotekarnih kredita),
 - 5) krediti i ostala potraživanja – ostale ugovorne strane,
 - 6) ostala finansijska imovina u bankarskoj knjizi,
 - b) finansijske obaveze:
 - 1) depoziti – veliki klijenti izuzev finansijskih klijenata,
 - 2) depoziti – stanovništvo,
 - 3) depoziti – ostale ugovorne strane,
 - 4) dužnički vrijednosni papiri,
 - 5) ostale finansijske obaveze u bankarskoj knjizi.
- (4) Da bi se izračunale stope komercijalnih marži iz stava (1) ovog člana banka je dužna:
 - a) u slučaju instrumenata za koje je ispunjen uslov aktivnog tržišta, gdje je tržišnu vrijednost instrumenta moguće utvrditi na osnovu lako dostupnih tržišnih cijena, stope komercijalne marže utvrditi na osnovu razlike tržišne cijene sa pripadajućom kamatom i bezrizičnom kamatnom stopom;
 - b) u slučaju ostalih instrumenata, stope komercijalne marže utvrditi kao ponderisani prosjek primljenih ili plaćenih komercijalnih marži u transakcijama u posljednjih godinu dana, uzimajući u obzir vrstu proizvoda iz stava (3) ovog člana i valutu. Ukoliko za pojedine proizvode ili valute nisu postojale takve transakcije u posljednjih godinu dana, stopu komercijalne marže banka će utvrditi na osnovu primljenih i plaćenih marži za uporedive proizvode.
- (5) Stope komercijalnih marži koje su utvrđene u stavu (4) ovog člana za potrebe osnovnog scenarija se primjenjuju i u scenarijima šoka kamatnih stopa.
- (6) Da bi se u obzir uzelo i preostalo vrijeme posmatranja neto kamatnog prihoda, stopa izračunata u skladu sa stavom (4) ovog člana množi se sa preostalim vremenom posmatranja neto kamatnog prihoda iz Tabele 3. ovog uputstva.

- (7) Konačan utjecaj projektovane stope komercijalne marže na neto kamatni prihod, banka će utvrditi množenjem novčanih tokova koji su raspoređeni u skladu sa stavom (2) ovog člana sa primjenjivom stopom komercijalnih marži iz stava (6) ovog člana.

Član 19.

Dodatak na neto kamatni prihod po osnovu rizika osnove

- (1) Ukoliko suma instrumenata sa promjenljivom kamatnom stopom, izuzev onih u kategoriji prekonočno definisanih u stavu (2) ovog člana, prelazi 5% ukupne kamatno osjetljive imovine iz člana 2. ovog uputstva, banka je dužna računati dodatak na neto kamatni prihod po osnovu rizika osnove.
- (2) Za potrebe izračuna dodatka iz stava (1) ovog člana, novčani tokovi za instrumente sa promjenljivom kamatnom stopom prethodno raspoređeni po vremenu do sljedeće promjene kamatne stope u vremenske razrede Tabele 3. dodatno se raspoređuju i u zavisnosti od vrste kamatne stope za koju je instrument vezan, kako slijedi:
 - a) prekonočno,
 - b) 1 mjesec,
 - c) 3 mjeseca,
 - d) 6 mjeseci,
 - e) 12 mjeseci.
- (3) U slučaju da instrument nije vezan za kamatnu stopu u skladu sa prethodnim stavom, novčani tokovi trebaju biti dodijeljeni kategoriji ostalo. Novčani tokovi priliva se raspoređuju sa pozitivnim predznakom i obrnuto.
- (4) Za potrebe stava (2) ovog člana banka neće uzimati u obzir ugrađene opcije, odnosno tretiraće te opcije u skladu sa stavom (9) ovog člana.
- (5) Banka je dužna procijeniti šokove smanjenja i povećanja kamatnih stopa na način da su konzistentno primijenjeni kroz vrijeme za svaku vrstu referentne kamatne stope iz st. (2) i (3) ovog člana, po značajnoj valuti, zasnovano na historijskim posmatranjima promjena kamatnih stopa instrumenata u svakoj kategoriji.
- (6) Šokovi smanjenja i povećanja iz prethodnog stava utvrdit će se poređenjem kamatnih stopa iz stava (2) tačka a) sa kamatnim stopama iz stava (2) tač. b) - e) i stava (3) ovog člana.
- (7) Banka je dužna na zanovljene novčane tokove, po značajnoj valuti, primijeniti šokove iz stava (6) ovog člana pomnožene sa preostalim vremenom posmatranja neto kamatnog prihoda iz Tabele 3. ovog uputstva.
- (8) Izračun iz stava (7) ovog člana banka je dužna agregirati u jedan iznos zasebno za šok smanjenja i za šok povećanja.
- (9) U okviru šoka smanjenja i šoka povećanja banka je dužna izračunati novčane tokove iz automatskih opcija ugrađenih u instrumente sa promjenljivom kamatnom stopom, te uporediti tako dobijene novčane tokove sa onima u osnovnom scenariju. Dobijena razlika se dodaje na izračun iz prethodnog stava, zasebno za šok smanjenja i za šok povećanja, sa pozitivnim predznakom u slučaju priliva novčanih tokova i obrnuto. U ovom izračunu ne vrši se diskontovanje novčanih tokova.
- (10) Dodatak na neto kamatni prihod po osnovu rizika osnove biće niži od iznosa izračunatih u skladu sa ovim članom u scenariju šoka smanjenja ili povećanja.

Član 20.

Utvrđivanje ukupne promjene neto kamatnog prihoda banke

- (1) Da bi se utvrdio neto kamatni prihod, isključujući automatske opcije do horizonta posmatranja neto kamatnog prihoda, banka je dužna sumirati:
 - a) novčane tokove od kamata izračunate u skladu sa članom 16. ovog uputstva,

- b) projiciranu komponentu bezrizične kamatne stope u skladu sa članom 17. ovog uputstva i
 - c) projiciranu komercijalnu maržu u skladu sa članom 18. ovog uputstva.
- (2) Da bi se obuhvatio utjecaj scenarija šoka na neto kamatni prihod, banka je dužna sumirati:
- a) razliku između izračuna iz stava (1) ovog člana po scenarijima šoka i osnovnom scenariju,
 - b) dodatak neto kamatnom prihodu po osnovu automatskih opcija iz člana 15. stav (1) ovog uputstva i
 - c) dodatak na neto kamatni prihod po osnovu rizika osnovne iz člana 19. ovog uputstva.
- U izračunu u tač. a) i b) koristi se isti scenario šoka, dok se u izračunu iz tačke c) koristi šok smanjenja ili povećanja u zavisnosti od toga koji ima veći negativan efekat na neto kamatni prihod.
- (3) Promjena neto kamatnog prihoda, u smislu zahtjeva iz člana 16. stav (2) tačka b) i stava (4) Odluke, računa se kao odnos apsolutne vrijednosti šoka sa najvećim negativnim utjecajem na neto kamatni prihod banke (po dva scenarija kamatnih šokova) i osnovnog kapitala banke.

Član 21.

Utjecaj promjene tržišne vrijednosti instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti izvan horizonta posmatranja neto kamatnog prihoda

- (1) Da bi se utvrdila promjena tržišne vrijednosti izvan horizonta neto kamatnog prihoda za instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti, banka je dužna izvršiti raspoređivanje na način da novčani tokovi priliva imaju pozitivan predznak, a novčani tokovi odliva imaju negativan predznak, te da se svi pozitivni i svi negativni novčani tokovi unutar vremenskih razreda netiraju, formirajući neto dugu ili kratku poziciju po vremenskom razredu.
- (2) Prilikom izračuna iz prethodnog stava, banka je dužna isključiti novčane tokove vezane za instrumente koji se ne evidentiraju po fer vrijednosti i novčane tokove koji se zamjenjuju/dospijevaju tokom horizonta posmatranja neto kamatnog prihoda (na način da ih prikaže sa nulom u pripadajućem vremenskom razredu u kojem dospijevaju).
- (3) Da bi se utvrdila promjena tržišne vrijednosti automatskih opcija koje se vrednuju po fer vrijednosti, a dospijevaju nakon perioda posmatranja neto kamatnog prihoda, odnosno godinu dana, banka primjenjuje zahtjev propisan članom 8. ovog uputstva.
- (4) Da bi se izračunala promjena tržišne vrijednosti izvan horizonta neto kamatnog prihoda za instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti, banka je dužna primijeniti član 12. st. (2) i (3), te član 13. st. (1) i (3) ovog uputstva.

III Pojednostavljeni standardizovani pristup

III. 1 Ekonomska vrijednost kapitala

Član 22.

Ekonomska vrijednost kapitala i promjena ekonomske vrijednosti kapitala

- (1) Da bi se utvrdila ekonomska vrijednost kapitala i promjena ekonomske vrijednosti kapitala u pojednostavljenom standardizovanom pristupu, banka će primijeniti odstupanja u odnosu na standardizovani pristup na način da:
 - a) Osnovni scenarij:
 - 1) odstupajući od zahtjeva definisanih članom 5. st. (2)-(7) ovog uputstva utvrde osnovni stabilni depozit bez ugovorenog roka dospjeća u iznosu od 69,23% ukupnih transakcionih depozita bez ugovorenog roka dospjeća stanovništva, 53,85% ukupnih netransakcionih depozita bez ugovorenog roka dospjeća

stanovništva, 38,46% ukupnih depozita bez ugovorenog roka dospijeca velikih klijenata izuzev finansijskih klijenata.

- 2) Odstupajući od zahtjeva definisanih članom 5. stav (8) ovog uputstva osnovni stabilni depozit bez ugovorenog roka dospijeca rasporede jednako (do 5 godina, 4,5 godine i 4 godine) po vremenskim razredima Tabele 5.

Tabela 5. Raspoređivanje osnovnih stabilnih depozita bez ugovorenog roka dospijeca u osnovnom scenariju

Redni broj	Vremenski razredi (mj.=mjesec; g.=godina)	Transakcioni depoziti stanovništva	Netransakcioni depoziti stanovništva	Depoziti velikih klijenata izuzev finansijskih klijenata
1.	Prekonoćno (O/N)	30,77%	46,15%	61,54%
2.	> O/N ≤ 1 mj.	1,15%	1,00%	0,80%
3.	> 1 mj. ≤ 3 mj.	2,31%	2,00%	1,60%
4.	> 3 mj. ≤ 6 mj.	3,46%	2,99%	2,40%
5.	> 6 mj. ≤ 9 mj.	3,46%	2,99%	2,40%
6.	> 9 mj. ≤ 12 mj.	3,46%	2,99%	2,40%
7.	> 12 mj. ≤ 1,5 g.	6,92%	5,98%	4,81%
8.	> 1,5 g. ≤ 2 g.	6,92%	5,98%	4,81%
9.	> 2 g. ≤ 3 g.	13,85%	11,97%	9,62%
10.	> 3 g. ≤ 4 g.	13,85%	11,97%	9,62%
11.	> 4 g. ≤ 5 g.	13,85%	5,98%	-

- b) Scenariji u kojima se predviđa pad kratkoročnih kamatnih stopa:

- 1) odstupajući od zahtjeva definisanih članom 5. st. (2)-(7) ovog uputstva utvrde osnovne stabilne depozite bez ugovorenog roka dospijeca u iznosu od 90% ukupnih transakcionih depozita bez ugovorenog roka dospijeca stanovništva, 70% ukupnih netransakcionih depozita bez ugovorenog roka dospijeca stanovništva, 50% ukupnih depozita bez ugovorenog roka dospijeca velikih klijenata izuzev finansijskih klijenata.
- 2) odstupajući od zahtjeva definisanih članom 5. stav (8) ovog uputstva osnovne stabilne depozite bez ugovorenog roka dospijeca rasporede jednako (do 5 godina, 4,5 godine i 4 godine) po vremenskim razredima Tabele 6.

Tabela 6. Raspoređivanje osnovnih stabilnih depozita bez ugovorenog roka dospijeca u scenarijima u kojima se predviđa pad kratkoročnih kamatnih stopa

Redni broj	Vremenski razredi (mj.=mjesec; g.=godina)	Transakcioni depoziti stanovništva	Netransakcioni depoziti stanovništva	Depoziti velikih klijenata izuzev finansijskih klijenata
1.	Prekonoćno (O/N)	10,00%	30,00%	50,00%
2.	> O/N ≤ 1 mj.	1,50%	1,30%	1,04%

3.	> 1 mj. ≤ 3 mj.	3,00%	2,59%	2,08%
4.	> 3 mj. ≤ 6 mj.	4,50%	3,89%	3,12%
5.	> 6 mj. ≤ 9 mj.	4,50%	3,89%	3,12%
6.	> 9 mj. ≤ 12 mj.	4,50%	3,89%	3,12%
7.	> 12 mj. ≤ 1,5 g.	9,00%	7,78%	6,25%
8.	> 1,5 g. ≤ 2 g.	9,00%	7,78%	6,25%
9.	> 2 g. ≤ 3 g.	18,00%	15,55%	12,51%
10.	> 3 g. ≤ 4 g.	18,00%	15,55%	12,51%
11.	> 4 g. ≤ 5 g.	18,00%	7,78%	-

c) Scenarij u kojima se predviđa rast kratkoročnih kamatnih stopa:

- 1) odstupajući od zahtjeva definisanih članom 5. st. (2)-(7) ovog uputstva utvrde osnovne stabilne depozite bez ugovorenog roka dospjeća u iznosu od 48,46% ukupnih transakcionih depozita bez ugovorenog roka dospjeća stanovništva, 37,69% ukupnih netransakcionih depozita bez ugovorenog roka dospjeća stanovništva, 26,92% ukupnih depozita bez ugovorenog roka dospjeća velikih klijenata izuzev finansijskih klijenata.
- 2) odstupajući od zahtjeva definisanih članom 5. stav (8) ovog uputstva osnovne stabilne depozite bez ugovorenog roka dospjeća rasporede jednako (do 5 godina, 4,5 godine i 4 godine) po vremenskim razredima Tabele 7.

Tabela 7. Raspoređivanje osnovnih stabilnih depozita bez ugovorenog roka dospjeća u scenarijima u kojima se predviđa rast kratkoročnih kamatnih stopa

Redni broj	Vremenski razredi (mj.=mjesec; g.=godina)	Transakcioni depoziti stanovništva	Netransakcioni depoziti stanovništva	Depoziti velikih klijenata izuzev finansijskih klijenata
1.	Prekonoćno (O/N)	51,54%	62,31%	37,08%
2.	> O/N ≤ 1 mj.	0,81%	0,70%	0,56%
3.	> 1 mj. ≤ 3 mj.	1,62%	1,39%	1,12%
4.	> 3 mj. ≤ 6 mj.	2,42%	2,09%	1,68%
5.	> 6 mj. ≤ 9 mj.	2,42%	2,09%	1,68%
6.	> 9 mj. ≤ 12 mj.	2,42%	2,09%	1,68%
7.	> 12 mj. ≤ 1,5 g.	4,85%	4,19%	3,37%
8.	> 1,5 g. ≤ 2 g.	4,85%	4,19%	3,37%
9.	> 2 g. ≤ 3 g.	9,69%	8,38%	6,73%
10.	> 3 g. ≤ 4 g.	9,69%	8,38%	6,73%
11.	> 4 g. ≤ 5 g.	9,69%	4,19%	-

III. 2 Neto kamatni prihod

Član 23.

Neto kamatni prihod i promjena neto kamatnog prihoda

Da bi se utvrdio neto kamatni prihod i promjena neto kamatnog prihoda u pojednostavljenom standardizovanom pristupu, banka će primijeniti odstupanja u odnosu na standardizovani pristup na način da:

- a) primijeni pojednostavljenje definisano članom 22. ovog uputstva,
- b) ne vrši raspoređivanje novčanih tokova instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom iz čl. 6. i 7. ovog uputstva, nekvalitetnih izloženosti i vanbilansnih izloženostima sa fiksnom kamatnom stopom prema stanovništvu u zavisnosti od inicijalne ročnosti instrumenta, već za sve instrumente imovine i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom izračuna prosječnu inicijalnu ročnost po vrstama proizvoda definisanih u članu 18. stav (3) ovog uputstva,
- c) za potrebe izračuna u članu 17. ovog uputstva primijeni izračunatu prosječnu inicijalnu ročnost umjesto srednje tačke *j*-tog vremenskog razreda,
- d) za potrebe člana 16. ovog uputstva vrši izračun novčanih tokova od kamata koje se očekuju do perioda sljedeće promjene kamatne stope (uključujući i taj datum) množeći iznos preostalog iznos glavnice svih instrumenata sa vlastitom procjenom prosječne kamatne stope za sve instrumente imovine i obaveza sa horizontom neto kamatnog prihoda ili u slučaju da se instrument završava prije isteka horizonta posmatranja neto kamatnog prihoda sa srednjom tačkom vremenskog razreda primjenjivom na taj instrument.

IV Prelazne i završne odredbe

Član 24.

Stupanje na snagu

Ovo uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na službenoj internet stranici Agencije, a banka je dužna uskladiti se sa zahtjevima ovog uputstva najkasnije do xx.xx.202x.

Broj: UO-XX-XX/23

Sarajevo, XX.XX. 2023. godine

DIREKTOR
Jasmin Mahmućić